

Mot en bättre fungerande inre marknad för tjänster - resultat av ömsesidiga utvärderingen av tjänstedirektivet

Utrikesdepartementet

2011-02-24

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 20 slutlig

Meddelande från Europeiska kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén. Mot en bättre fungerande inre marknad för tjänster - bygga vidare på resultaten av den ömsesidiga utvärderingen av tjänstedirektivet

Sammanfattning

I det här meddelandet presenteras de viktigaste resultaten av den ömsesidiga utvärderingen. Dessa ligger också till grund för kommissionens fortsatta arbete med utvecklingen av en inre marknad för tjänster, där tjänstedirektivets fördelar konsolideras och kompletteras med ytterligare åtgärder. Meddelandet åtföljs av ett arbetsdokument från kommissionen som mer i detalj beskriver den ömsesidiga utvärderingen och de första resultaten av det lagstiftningsarbete som skett i medlemsstaterna för att genomföra direktivet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Proceduren med ömsesidig utvärdering innebär i enlighet med art. 39 i tjänstedirektivet att medlemsstaterna skulle granska varandras inventering av regler som faller inom direktivets tillämpningsområde och de bedömningar som har gjorts av dessa reglers förenlighet med direktivet. Den ömsesidiga utvärderingen hade det huvudsakliga syftet att säkerställa att

medlemsstaterna gjort likartade bedömningar av vad som omfattas av samt är förenligt med tjänstedirektivet, så att tjänsteleverantörerna kan känna sig trygga med att otillåtna krav har utmönstrats i alla medlemsstater.

Medlemsstaterna var, under januari till mars 2010, uppdelade i mindre grupper som har granskat och komparativt jämfört varandras genomförande utifrån art. 39 i tjänstedirektivet. Granskningen baserades på sektorerna detaljhandel, bygg- och fastighetsrelaterade tjänster, fastighetsmäklartjänster, turism, reglerade yrken samt affärstjänster. Utifrån diskussionerna i grupperna har varje grupp sedan sammanställt en rapport med en komparativ analys. Sverige deltog i den nordisk/baltiska gruppen, där även Finland, Lettland, Litauen och Estland ingick. Sverige utsågs till rapportör för denna grupp.

I en sista fas - som avslutades i oktober 2010 - anordnade kommissionen månatliga plenarmöten med samtliga medlemsstater. Varje möte ägnades åt ett särskilt tema och medlemsstaternas respektive lagstiftning på nämnda områden granskades och diskuterades.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande pekar ut inriktningen i det fortsatta arbetet med att genomföra en inre marknad för tjänster. Till stöd för dess slutsatser och förslag till åtgärder används resultaten från den ömsesidiga utvärderingen. Kommissionen går inledningsvis igenom processen och konstaterar att den varit framgångsrik samtidigt som man menar att mycket dock återstår att göra inom tjänstesektorn. Detta till följd av att vissa regler som antagits på EU-nivå antingen inte utnyttjas till fullo eller inte har genomförts eller tillämpats korrekt.

De konkreta åtgärderna som pekas ut är bl.a. följande:

- Kommissionen avser hålla bilaterala möten under våren 2011 för att säkerställa ett fullständigt och korrekt genomförande av tjänstedirektivet i nationell rätt.
- En första ekonomisk analys av tjänstedirektivets effekter på marknaden kommer att vidtas under året.
- Kommissionen kommer att utvärdera området för tjänster förbehållna för särskilda yrkeskategorier.
- Kommissionen avser att utvärdera restriktioner såvitt avser företags kapitalinnehav och juridisk form.
- Försäkringskrav kommer att undersökas i samråd med försäkringsbranschen för att se om det går att finna mindre rigorösa lösningar.

- Kommissionen kommer att presentera en årlig vägledning om tillämpningen av friheten att tillhandahålla tjänster och den särskilda tjänsteklausulen (art. 16 i direktivet)
- Tillsammans med medlemsstaterna utveckla det i tjänstedirektivet inkluderade anmälningförfarandet såvitt avser nya författningsförslag och hjälpa till med vägledning beträffande denna anmälningsskyldighet. Före 2012 års slut ska en rapport presenteras om dess funktion och i samband med detta kan frågan om en utvidgning av nämnda plikt övervägas.
- Utvärdera möjligheterna för tjänsteföretag, och i synnerhet små och medelstora sådana, att få lättare tillgång till tvistlösning och gottgörelse.
- Ett koherenstest för tjänster föreslås. Kommissionens tanke är att olika generaldirektorat inom kommissionen ska arbeta tillsammans med medlemsstaterna i syfte att göra en sektorsvis analys på tjänsteområdet ur ett "användarperspektiv". Analysen ska utgå ifrån de fall där en gemensam tillämpning av vissa horisontella instrument och tjänstedirektivet krävs. Fokus ska vara brett och inriktas på särskilda tjänstesektorer som t.ex. bygg-, turism- och affärstjänster. Resultatet bör ge en indikation om hur olika typer av EU-lagstiftning tillämpas och fungerar i medlemsstaterna. Arbetet ska leda fram till konkreta slutsatser för varje sektor. Processen kommer att pågå under ett år med start under innevarande år för att möjliggöra en slutrapportering mot slutet av 2012 tillsammans med eventuella förslag till åtgärder från kommissionens sida.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Tjänstedirektivet är genomfört i Sverige genom Lag (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden samt Förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Utförlig information och vidtagna åtgärder vid genomförandet av tjänstedirektivet återfinns i regeringens proposition 2008/09:187 genomförandet av tjänstedirektivet. Svensk lagstiftning förväntas inte påverkas av kommissionens förslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionens meddelande förväntas inte få några budgetära konsekvenser.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och ger ett övergripande stöd för den ömsesidiga utvärderingen som metod. Vidare välkomnar regeringen att konkreta åtgärder nu vidtas.

Kommissionens meddelande utgör grund för att ytterligare stärka den inre marknaden för tjänster. Regeringen delar kommissionens bedömning att det är av högsta vikt med ett fortsatt arbete för en väl fungerande tjänstemarknad. Den ömsesidiga utvärderingen har visat att det finns en rad hinder för tjänsteföretagen som kvarstår på den inre marknaden och att det fortfarande finns stora skillnader mellan medlemsstaterna angående vilka krav som kan ställas på tjänsteleverantörer och vilka man också anser vara nödvändiga. Det har vidare framkommit att det finns tydliga tendenser till att medlemsstater förbehåller vissa tjänster till vissa yrkeskategorier och därmed utesluter andra tjänsteleverantörer från hela sektorer trots att dessa omfattas av tjänstedirektivet. Viss reglering av yrken är givetvis nödvändig, men omfattningen av detta står i uppenbar motsats till tjänstedirektivets allmänna syften och anda. Viss förekomst av ekonomisk behovsprövning vid nyetablering förefaller också vara en realitet i vissa medlemsstater. Regeringen ser allvarigt på förekomsten av detta då det kan missgynna svenska företag och konkreta åtgärder är av hög prioritet.

Regeringen stödjer också kommissionens ambition att ytterligare modernisera nationella förvaltningar genom användning och vidareutveckling av de gemensamma kontaktpunkter vilka är e-förvaltningsportaler för företag som nu inrättats i de flesta medlemsstater.

Vad gäller det koherenstest som aviserats så har den ömsesidiga utvärderingen synliggjort en del problem inom olika sektorer där andra horisontella rättsakter tillämpas parallellt med tjänstedirektivet. Den gemensamma och samfälliga tillämpningen av olika rättsakter går inte alltid i samma riktning, vilket leder till problem för tjänsteleverantörerna. Detta bör enligt regeringen motverkas och vidare kontroll på detta område ligger väl i linje med tjänstedirektivets syfte i att förenkla för tjänsteleverantörer. Under förutsättning att det planerade koherenstestet inte innebär ännu en mödosam och resurskrävande process så borde Sverige kunna acceptera en sådan inriktning.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2010/11:FPM75

Innehållet i meddelandet har generellt sett bedömts positivt från medlemsstaterna. Det råder också enhällighet om att tjänstesektorn är ett prioriterat område för framtiden.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet antog den 15 februari en resolution om genomförandet av tjänstedirektivet. Europaparlamentet konstaterar att den ömsesidiga utvärderingen väsentligt bidrar till ett bättre och effektivare regelverk för den inre marknaden. Europaparlamentet fastslår också att det måste göras möjligt att modernisera tillståndssystem och krav i fråga om fri etableringsrätt och fritt tillhandahållande av tjänster. Det förefaller råda en generell samsyn mellan kommissionen och Europaparlamentet om ömsesidig utvärdering som metod.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (publicerat i EUT L376 den 27 december 2006), det s.k. tjänstedirektivet, är antaget med stöd av art. 53 och artikel 62 EUF-fördraget (f.d. artikel 47.2 första och tredje meningen och artikel 55 FEG). Den ömsesidiga utvärderingen har skett med stöd av artikel 39 i tjänstedirektivet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Denna del av faktagruppmemorien är inte tillämplig eftersom kommissionens meddelande inte är ett utkast till en lagstiftningsakt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Konkurrenskraftsrådet förväntas anta rådsslutsatser vid sitt möte i mars 2011.

4.2 Fackuttryck/termer